

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UZSIENIUOSE:
metams 9 rb.; 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Petito eilutė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

LIETUVIŲ BALSAS.

ун. Ф. Пенковскому. Тр. 36
онезь, Грузовая ул. д. Аммосовой № 28. м. 57

6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Gruodžio 22 d. 1916 m.

№ 98 (127).

Kieno prenumerata baigiasi lig Naujų Metų, tat kad nesusitrukdytų laikraščio siuntinėjimas po Naujų Metų, prašome pasiskubinti užsisakyti

„Lietuvių Balsą“ 1917 m.

KAINA kitiems ištisiems metams Rusuose 8 rub., pusei metų 4 rub. 20 kap., 3 mėn. 2 rub. 20 k., 1 mėn. 70 kap. Užsieniuose metams 11 rub., pusei metų 5 rub. 75 kap., 3 mėn. 2 rub. 90 kap., 1 mėn. 1 rub.

Kas užsisako „LIETUVIŲ BALSĄ“ iš karto metams, ar bent pusei metų, tam „LIETUVIŲ BALSO“ sieninis mėnesinis nuplėšiamas 1917 m. kalendorius priedu siunčiama veltui.

Skelbimų kaina:

Petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapi į keturias skiltis) prieš tekstą 90 kap. Permainymas adreso 40 kap.

Adresas: ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. № 9, кв. 9.

„Lietuvių Balsui.“ Tel. 286-46.

Nuošimčių išmokėjimas.

„Brolių Vailokaičių ir B-vės“ DRAUGIJA

prašo visų, kurie turi pasidėję pinigų Draugijoje, pranešti dabartinį savo adresą, kad būtų galima išsiųsti nuošimčiai už pasidėtus pinigus.

Rašant laiškas, reikia paminėti: 1-o pasidėtoji pinigų suma; 3-o numeris kvitų arba knygutės (pačių knygučių siųsti nereikia); 4-o kas nori, nuošimčius gali priskirti prie sumos.

Adresas:

ПЕТРОГРАДЪ Лермонтовскій просп. № 10, кв. 9.

Т-ву „Бр. Вайлокайтисъ и К-о.“

2271—2 s.

Skaitykite Vyt. Bičiūno raštą:

„Lietuvių Visuomenės Srovės.“

Kaina 25 kap.

Sukrauta pas Joną Rinkevičių, Petrapilyje, Simeonovskaja g-vė 7, but. 6.

Galima išsirašyti drauge su

„LIETUVIŲ KALENDORIUM.“ 4

Petrapilis, gruodžio 22 d.

Rezoliucija.

Maskvos lietuvių kolonija, susidedanti iš įvairių srovių žmonių, apsvarsčiusi bendrą Lietuvos dabartinę situaciją ir numanydama, kad:

1) šio didžiausio istorijoje karo ir laukiamų po jo didelių politikos atmainų momentu gresia didelis pavojus tams tautoms (šalims), kurios tame kare dalyvauja;

2) stipresnės tautos, kaip štai: Vokiečiai, Prancūzai, Anglai ir kit., kad tikriau apsigynus nuo to

pavojaus, pametusios naminius ginklus, sujungė visas pajėgas vienam tikslui;

3) Lietuvai, priverstai dalyvauti šiame kare, gresia didesnis pavojus, nei kokiai kitai tautai, nes: a) ji yra pačiame karo lauko viduryje ir dėl jos varžosi galingieji, b) Lietuvos, kaip politikos vienos ateitimi tesirūpina tik viena lietuvių tauta (jos brandulys), kiti gi Lietuvos piliečiai, ne lietuviai, savo interesų yra spiriami jos likimą risti su kaimynų likimu, c) Lietuva dar nėra gavusi tarptautiniame balsų chore pilietybės teisių pripažinimo.

4) dėl išrodytą p. 2 priežasčių reikalavimas Lietuvai geresnės politikos tvarkos turi būti stipriu balsu ištartas; — nutarė:

pripažinti, kad lietuvių tautai būtina reikalinga veikti bendromis visų srovių sujungtomis pajėgomis, idant išreikalavus savo šaliai politikos savistovybę.

KVIEČIAME UŽSISAKYTI LIETUVIŲ KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ „VADĄ“

„VADAS“ aprūpina lietuvių katalikų dvasios reikalus, dėdamas kas savaitę šv. Evangeliją, pamokslą ir daug naudingų dvasiškų pasiskaitymų.

„VADAS“ aiškina šv. tikėjimo paslaptis, atsako į įvairius užmetimus, daromus šv. tikėjimui, atsako į kilančius abejojimus.

„VADAS“ yra būtina reikalingas laikraštis kiekvienam katalikui gyvenančiam šiuo ištrėmimo metu svetimoje šalyje.

„VADAS“ šale dvasiškų dalykų duoda daug žinių iš užimtosios Lietuvos, iš lietuvių tremtinių gyvenimo, iš Amerikos, Anglijos ir kitų kraštų gyvenimo.

„VADAS“ tarpininkauja suieškojime giminių, pažįstamų ir susizinojime su užimtaja Lietuva.

„Vado“ kaina: metams 6 r., pusei metų 3 r., 1 mėnesiui 50 k. Vieno № kaina 10 k. Reikalaukite „VADO“ pas laikraščių pardavėjus ir Komitetuose. Adresas laiškas ir pinigams siųsti: Петроградъ, Лермонтовскій пр. 10 — 9 Ред. „ВАДАСЪ“.

Voroneže M. YCO mergaičių gimnazijoje

vakansijų yra tikrai rengiamojoje kl-jė, 4 ir 5 kl. Egzaminai sausio 9d. Del bendrabočio reikia skyrium iš anksto kreiptis į C. Komiteto įgaliotinį (Воронежъ, М. Дворянская, 21).

Redakcijos prierašas. Džiaugdamiesi pranešame visuomenei šią tikrai svarbią Maskvos lietuvių kolonijos rezoliuciją.

„Lietuvių Balsas“ visuomet, nuo pat savo pasirodymo pradžios, buvo tos nuomonės, jog dabar karo metu ir po karo didžiųjų politikos atmainų metu Lietuvai ir lietuvių tautai yra be galo svarbus momentas, nuo kurio daug pareis mūsų tautos ir mūsų šalies ateitis; jog lietuvai ir lietuvių tautai šių didelių istorijos atsitikimų metu gresia didelių pavojų; jog kiti mumis nepasirūpins, jei mes patys savim nepasirūpsim, jog todėl mūsų ir mūsų šalies likimas pirmų pirmiausiai pareis nuo mūsų pačių, nuo to kiek mes pasirodysim susipratę ir subrendę iškelti ir ginti savo reikalus. „Liet. Balsas“ yra kartkartėmis išrodinėjęs, jog mums lietuviams, ypač šiuo svarbiu metu, reikia ir galima yra darbuotis visiems sutartinai, susitelkus visoms srovėms krūvoni ir atsistojus visiems viena tauta, jungtomis visų pajėgomis. Tada tikrai Lietuvos ir lietuvių reikalavimai bus išgirti, jei juos rems visa susipratusi, susiorganizavusi tauta.

Maskvos lietuvių kolonija, visa tai apsvarsčiusi ir aptarusi, be skirtumo srovių ir įsitikinimų, pirmoji visus tuos dėsnius, visas tas, sakytumė, mūsų politikos darbo aksijomas suformulavo, sudėstė į tam tikrą rezoliuciją.

Tai labai svarbus lietuvių gyvenime atsitikimas, tai svarbus ir tvirtas lietuvių žingsnis, tuo svarbesnis, kad toje

rezoliucijoje yra nurodytas ir tas tikslas, kuriam mes turime darbuotis visi sutartinai, sujungtomis visų srovių pajėgomis, ir pats pamatinis mūsų reikalavimas — mūsų šalies politikos savistovybė.

Tegu tik kuogreičiausiai paseka mąskviečiais visi lietuviai, visa lietuvių tauta. Sujungsimė visas pajėgas — ir iš karo sanbrėkšnių turės prašvisti ir laisvės diena.

Kertinis akmuo.

Garsus ukrainiečių patrijotas prof. M. Gruševskis savo straipsnyje „Kertinis akmuo“*) nurodo rusų visuomenei nenormalų ukrainiečių pradedamosios mokyklos stovį, kurioje ir mokymo būdas, ir jo dvasia nesutinka su mokyklos tikslu, ir mokykla ne tik kad neduodanti tautai naudos, bet dar jai kenkianti.

„Kiekvienas šiek tiek susipažinęs su ukrainiečių gyvenimu, — sako prof. Gruševskis, — negalėjo nepastebėti tragedijos didelės ukrainiečių tautos, kuriai atimta gimtoji kalba, tas kultūros įrankis, kuriai lemta eiti prie apšvietimo sunkiu erškėčių keliu, keliu gimtosios kalbos paniekimo. Juk mokymas mokykloje prasideda nuo paaikškinimo,

„Russkija Viedomosti“ 1916 m. vasario mėn.

kad ta kalba, kuria apdovanojo ukrainiečių kūdikį, jo šeiminai, kad tie žodžiai, kuriuos kūdikis, galima sakyti, išgirdo drauge su motinos pienu, kurie rišo jį su visa, kas jam artima ir miela... — kad visa tat netiks švietimui kelti... Ir galų gale visos dvasios iškreipimas, visas tas sunkus ir kankinamas darbas, tik atsitikus ypatingam gabumui, pasiekia tam tikrą tikslą — pakeičia gimtąją kalbą nauja „poniška kalba, kurios pasisavinimas būna tik tiek tobulas, kad gali tarnauti švietimo įrankiu. Dažniausiai gi tokios mokyklos augintinis visą savo gyvenimą palieta be kalbos: jis nustoja tikėti ir gerbės savo gimtąją kalbą ir apskritai visa, kas sava, o neišmoksta jokios kitos kalbos ir neįgija kitos kultūros turto, savo dvasiai tinkamo“.

Garsus pedagogas K. D. Ušinskis, gimęs Černigovo gubernijoje ir gerai pažinęs šį klausimą dar prieš 50 metų su viršum, pastebėjo, kad ukrainiečių kūdikiui keista ir, drauge, baisi turi pasirodyti sodžiaus mokykla, kurioje vienoje tik tekala nesuprantama kalba, kurioje jam visa atrodo tamsu, svetima, nesuprantama... Tokia mokykla stovi daug žemiau, negu pati tauta: ką gi sveria ji su kokių šimtu blogai išmokyti žodžių, lyginant su ta taip neapsakomai gilia-gyva ir pilna kalba, kurią sutvėrė ir auklėjo tauta per amžių amžius; tai viena; antra, tokia mokykla be pajėgos, delto kad ji nėra parėmusi kūdikio lavinimo ant vieninteliai tinkamo pamato — gimtosios kalbos ir apsišiekiančių joje tautos jausmų ir jos dvasios ypatybių; trečia, pagaliau, tokia mokykla nenaudinga: kūdikio greitai tuos kelis šimtus žodžių, kuriuos yra išmokęs mokykloje, o draugė užmiršta ir surištas su jais sąvokas. Taigi mokykla tik sulaiko natūralų kūdikio lavinimą, jo dvasią ne lavina, bet gadina, verčia išvirkščion pusėn tai, kas dvasios įgimta“.

Potebnė, didis filologas psichologas, taip pat nurodinėjo tą didelę nuoskaudą, kurią daro mokykla, kurioje mokslas aiškinama svetima kalba. Ukrainiečiai, neturėdami savos mokyklos, noromis nenoromis turėjo atsilikti nuo kitų tautų — vokiečių kolonistų, žydų, lenkų, didžiurusių, apsielstų kitais, bekovojo del buties, tiesiai sakant, yra pasmarkti skursti ekanomijos ir dvasios skurdą.

Dargi tarp išėjusių liaudies mokykla didelė daugybė virsta vėl be mokslo: mechaningai įgytas skaityti lieka praktikoje nepritaikintas, rusų raštų kalbos mokyklos augintinis pasisavinti negalėjo, o nuo gimtosios kalbos, kuri galėtų būti kultūros įrankis, mokykla yra atstumusi... Ukrainiečių tauta ne rusinasi, bet išsigema, nustoja energijos, noro kovoti dėl buties, kuri darosi vis sunkesnė ir sunkesnė; tatau kelia ukrainiečių inteligentuose liūdumą, nusiminimą ir abejonę del ateities“...

Taip kalba ukrainiečiai. Ką gi mes galime pridurti? Negu tik tai, kad pradėdami mokykla pas mus dar labiau nutolusi nuo gyvenimo, kad svatimos kalbos mokymas dar daugiau praraja energijos ir kad tokioje mokykloje įgytas mokslas dar greičiau būna užmiršamas, negu ukrainiečių, kurių kalba vis tik yra slavų kalba.

Ukrainiečių tauta jau pradeda reikalauti savos mokyklos*). Štai Mirgorodo žemietybė, kaip rašo „Russk. Viedomosti“, nutarė, kad per dvejus metus sodžiaus mokyklose būtų mokslas aiškinamas ukrainiečių kalba ir tik vėliau galima mokyti kitų kalbų.

Nors dar Aleksandro II buvo išleistas manifestas, kad pradėdamosiose mokyklose mokslas būtų aiškinamas gimtąją vaikų kalbą, tačiau lig šiol tas manifestas tebėra tuščias žodis, ir mokykla tarnauja ne kultūros, bet politikos tikslams.

*) Tuo tarpu mes lietuviai nesinaudojame mokykloje net tomis siaurais mačomis teisėmis, kurias mums yra suteikę įstatymai ir 1905 metų cirkuliarai. Lenkai visur steigia savo tremtinių vaikams daugiausia grynai lenkiškas mokyklas, mūsų gi mokyklose dažnai nuo pat pradžios visa pradėdama mokyti rusų kalba. Tai didelis mūsų apsielidimas. Redakcija.

Dabar, kada mes ruošiamės į naują gyvenimą, kada pačioje Lietuvoje jau yra organizuotos pradėdamosios mokyklos su gimtąja vaikų kalba, reikalinga yra visiems lietuviams, be skirtumo partijų ir tikėjimo, išvien reikalauti:

1. kad mokyklose mokomoji kalba būtų lietuviška;
2. kad auklėjimas vaikų mokyklose būtų pavestas patiems lietuviams;
3. be lietuviškos mokyklos ne tik negali plėtoties ir tapti lietuvių tauta, bet negali ji net gyva būti, lygiai kaip žuvis be vandens, gyvulus be oro.

Mokykla, ypač pradėdamoji, yra tas kertės akmuo, ant kurio turi būti remiamas mūsų tautos rūmas.

J. Bagdonas.

Valstybės Dūma.

Gruodžio 15 d. posėdis.

Šiandien R. Dūma svartė miestų ir žemietybių sąjungos ir karo pramonės centro komiteto laisvą veikimą. Kariuomenės ir vidaus reikalų ministrai turėjo V. Dūmai pasiaiškinti. Bet Dūmos pirmininkas Rodzianka gavo iš kariuomenės ministerio Suvajevio ir laikino vidaus reikalų ministerio Kukol-Jasnopolskio oficialų pranešimą, kad jie gruodžio 15 d. negalės duoti paaiškinimų. Suvajevas savo laiške prašo Dūmos pirmininko tik atidėti šį klausimą kitam kartui, bet to pasiaiškinimė jis nevensgias. Kitaip skamba laikino vidaus reikalų ministerio laiškas. Kukol-Jasnopolskis sako, kad jis dabar nieku būdu negalės duoti paaiškinimų, todėl prašo Dūmos pirmininko atidėti jį kitam kartui. V. Dūma reikalauja abiejų ministerių pasiaiškinti 40 str. Bet tame 40 str. pasakyta, kad vyriausybė paaiškinimų gali ir neduoti. Lig šiol tokių atsitikimų dar nebuvo buvę, kad vyriausybė būtų atsisakiusi duoti paaiškinimų.

Nenuostabu, kad Kukol-Jasnopolskio laiškas sukėlė atstovų tarpe nepasitenkinimą. V. Maklakovas sako, jeigu kas bijas klausiamas atsakyti, tai matyti, kad jis jaučias ką nors negražaus, ir jo atsakymai gali sukelti daug nepasitenkinimų. Protopopovas, atsisakydamas pasiaiškinti, parodė jog jis yra politikos bailys. Dūmos pirmininko draugas Nekrasovas sako, kad toks Protopopovo pasielgimas yra negerbimas Dūmos sykiu ir paties savęs. Matyti, kad vyriausybė negali pasiaiškinti, bijodama ginti savo pažiūras.

Karo reikalų ir Turkestano atsitikimų klausimus V. Dūma svarstė uždarytomis durimis. Paklausimą apie Turkestano atsitikimus, kurį palaikė žmonių frakcijos vardu Adžemovas, V. Dūma priėmė.

Atidarytomis durimis Dūma svarstė lenkų atstovo Petrokavo gubernijos M. Lempickio pašalinimo klausimą. Darbo kuopos ir s.-demokratų frakcijos nariai A. Dzenkelis, A. Karenskis, N. Januškevičius ir Čheidze aiškino, kad Lempickio pašalinti negalima esą.

Tokio nepadoraus reginio V. Dūmoje dar nebuvo matęs, sako Januškevičius (pirmininkas prašo jį laikyti tvarkos). — Čia dalykas visai ne del Lempickio; matyti, noromis nenoromis iš šios katedros pradeda kilti tautų klausimas. Jūs norite baigti ginčus del Lempickio pašalinimo, remdami kaž kokiomis ištraukomis iš laikraščių straipsniais. Kaltina Lempickį, kad pasirašęs atsisaukimą į Vilsoną. Šitame dokumente pasirašė ne jisai vienas, pasirašė ir kitų tautų atstovų. Aš, kaip lietuvių atstovas ir demokratijos reiškejas, sakau, kas ten buvo parašyta, viskas tiesa. Jie buvo priversti kreipties prie Vilsono, nes čia V. Dūmoje nenori svarstyti tautų klausimo. Delto jie ir kreipėsi prie žymesnių neutralių šalių žmonių. Reikia neužmiršti, kad kiekvienos užimtųjų šalių atstovas galėjo atsidurti Lempickio padėjime. Užimtosios vokiečių šalyse liko milijonai gyventojų, taigi jei jus nukaltinsite Lempickį, tai reikia kaltinti visų tų šalių gyventojus. — Januškevičius nori dar

kalbėti apie padėjimą užimtosiose šalyse, užimant rusų kariuomenei ir dabar, bet pirmininkas jį sulaiko. Januškevičius, baigdamas, sako, kad tie, kurie naiviai tiki šio karo laisvės uždaviniais (mes jais netikim), neturi čiaupti kitiems burnos tokiu svarbiu klausimu, kaip tautų. Negalima pašalinti Lempickio, neturint jokių dokumentų. Gėda ir nepadoru (patys kairieji ploja). Pasiūlymų baigti ginčus balsų dauguma priima. Tokiu būdu Lempickį iš V. Dūmos pašalino.

Gruodžio 16 d. posėdis.

Šiandien V. Dūmoje buvo gyvų ginčų del vyriausybės pažiūrų į visuomenės organizacijas. Tačiau visų atstovų kalbų turinys lietuvių daugiausia Maskvoje visuomenės organizacijų suvažiavimo uždraudimą. Miliukovas, Sidlauskis, Adžemovas, Novinovas, Stempovskis ir kiti plačiai nupasakąjo vyriausybės pažiūrą į visuomenės organizacijas. Ypač karštai ir vaizdingai kalbėjo Miliukovas. Jis nurodė, kad vyriausybė nežiurinti V. Dūmos, ji negirdinti ir nenorinti girdėti šalies balsų, o viską daranti savo valia. Visą Rusų valstybę valdąs būrelis tamsių žmonių. Tas būrelis ne su priešininkų kovojas, bet su šalies balsu, su V. Dūma. Vyriausybė turėjo ateiti pasiaiškinti, bet ji pranešė negalinti. Kodėl? Ogi prieš akis Kalėdų šventės, V. Dūmą paleis kelioms savaitėms, taigi vyriausybė vėl busianti rami nepasiaiškinusi.

Visuomenės kova einanti iš rybų ir kas tai panašu dedasi, kaip buvo 1905 metais. Tuo pačiu momentu, kai V. Dūmoje karštai ginčijosi, kuluaruose atstovai kalbėjosi apie naują Kukol-Jasnopolskio laišką. Tuo laišku vidaus reikalų ministerija praneša, V. Dūmai, kad ir ji šiandien negalinti pasiaiškinti del neleistos Maskvoje visuomenės organizacijų suvažiavimo. Žemės darbo ministeris prašo V. Dūmą svarstyti uždarytomis durimis ne tik Maskvos suvažiavimą, bet ir šį ministerių pasiūlymą svarstyti uždarytomis durimis. Vakarė paaiškėjo, kad V. Dūmą paleidžia Kalėdų gruodžio 16 d. iki sausio 12 d. 1917 m.

Del mano politikos „prietelių“ leidžiamų paskalų.

„Naujosios Lietuvos“ № 47 idėta apie mane žinutė „Nejaugi taip būtų?“, kurioje kartojama žinia, neva pakartota (Čikagos) „Naujienu“ iš mano pasikalbėjimo su „Pittsburgh Dispatch“ laikraščio reporteriumi.

Atsilankę Amerikon, kada Vilsono buvo paskirta Lietuvių Diena, mudu su kunigu Žilium, pasiūstų Lietuvių Draugijos Centro Komiteto n. d. k. šelpti kaip jo įgaliotiniu, drauge su kitais mūsų tautiečiais, rūpinomės kuoplačiausiai išgarsinti mūsų nelaimės per Amerikos laikraščius. Kur mums teko kalbos kalbėti, visur vietos kolonijos veikėjai pakviesdavo laikraščių atstovus ir tie mūsų klausinėdavo apie mūsų atsilankymo tikslą. Be to, pavyko išsyk į kelias dešimtis laikraščių prieš 1 lapkr. idėti mano straipsnis apie Lietuvos nelaimės. Daug nesąmonių amerikiečių laikraščiai spauzdino, neva mūsų pasakytų. Žinodami gerai amerikiečių reporterius ir laikraščių būdą, mes ne reagavome prieš iškraipymus.

Visiems ten žinoma, kad reporterių fantazija labai didelė, kad jie paskelbė, ką sakai, dar daug daugiau pridėda, ko tu visai nesakei. Jei visiškai atsisakyti kalbėtis su laikraščio atstovu, vistiek rytoj pamatysi visą špaltą, kur tavo vardu išreikšta visokių nesąmonių. Lietuvių amerikiečių rinktieji laikraščiai žino gerai, ko tokie reporterių paleisti „triksai“ verti, nereguoja tikslai „Naujiems“ ir kiti, kuriems rūpi tarp lietuvių sensaciją paliesti, pakartoja tas žinias dar su didesniais iškraipymais. Taip „Pittsburgh Dispatch“ rašo, kad Yčas, važiuodamas pro Japoniją, turėjęs svarbių reikalų prie Japonų vyriausybės, o „Naujienu“ jau

prideda, kad jį „atsiuntusi Amerikon Rusų valdžia ir kad ponas Yčas yra mokamas Rusų valdžios agentas.“

Vazinėjome mudu su kunigu Žiliumi Amerikon Lietuvių Centro K. įgalioti, ir mano oficialiniuose dokumentuose, kuriuos turėjau, tas irgi aiškiai pažymėta. Mudu tik Lietuvos, nukentėjusios nuo karo, reikalams, ne kito kiems, ir atstovavova ir jais rūpinovos. Iš Rusų vyriausybės nei prie Japonų, nei prie Chinų ir Honolulų vyriausybės jokių misijų neturėjova, nors per ten ir važiuovova.

Martynas Yčas.

Metinė „Lituanijos“ komiteto apyskaita.

(7—11—15+7—11—16).

„Lituanijos“ komitetas belaisviam lietuviams šelpti įkurtas lapkričio 7 d. 1915 m. Negal jis, tiesa, pasigirti savo veikimo platumu, nes daug kliūčių trukdė jo išsiplėtojimą, tačiau nuolat darbuodamasis vistiek šį tą padarė.

Kiek mums žinoma. Vokioje ir Austrijoje yra apie 30.000 belaisvių lietuvių.

Korespondencija su belaisviais. Susirašinėti su belaisviais tenka dažniausiai rusiškai, lenkiškai ir vokiškai. Rašyta taip pat lietuviškai, bet toki laišakai netaip greit nueina ir kartais visai grįžta. Mat, tik keliuose vietose yra moką lietuviškai conzoriai laiškas ilgai užtrunka iki suvaikišioja. Iš viso parašyta 1.808 laišakai, liečia belaisvius arba šiaip nukentėjusius del karo.

Siunčiamieji dalykai. Pradėjus mums darbą, galima buvo siųsti visokių valgių. Vėliau Šveicarų vyriausybė ėmė siunčiamųjų dalykų skaičių mažinti, uždraudė pvz., siuntinėti sviestą ir kiaušinių. Nuo rugpjūčio 29 d. uždrausta kondensuotas pienas, suris, mėsa (išimant konservus), taukai, sviestas, kiaušiniai, kukuruzai, vaistai, ryžiai, miltai, cukrus. (La Liberté № 200, le 26. août 1916).

Pirma mes siuntinėjome duonos, kondensuoto pieno ir kiek mėsos. Dabar gi lieka duona ir supės, nes mūsų smulkios lėšos neleidžia brangesnių dalykų pirkti, kaip vaisių košė, konservai etc.

Be to, mes iš pradžių siuntinėjome skalbinių ir drabužių. Gauta iš Londono lietuvių apie 295 kg., iš šveicarų gi 15 kg.; iš viso 310 kg.

Dvasios reikalai. Pernai rudenį ir šį pavasarį išsiuntėme 349 knygetes belaisviam, gautas iš „Lituanijos“ draugijos, Londono lietuvių ir kun. Cesaičio. P. Paugas 28—9—16 iš Argentinos atsiuntė 65 brošiūras įvairaus turinio ir pakraipos. Knygų siuntinėti padeda taip pat p-lė Jagomastaitė iš Tilžies. Ji perka tenai knygas ir siuntinėja belaisviam, žinoma, mūsų pinigais. Ji labai mums lengvina darbą. Spalių 31 d. laiške mini, jog jau išsiuntus 245 knygas. Taigi iš viso išsiųsta 659 knygetės.

Prie dvasios aprūpinimo dalykų galima priskaityti ir rašiančią (jų išsiųsta 200) ir škapleriai (kurių išsiųsta 168).

Nemaža vargo belaisviai kenčia del dvasios vadovų stokos. Jie išsklaidyti po tokią daugybę stovyklų (logerių), kad sunku tiek dvasininkų rasti, jų dvasios reikalams aprūpinti. Ir čionai buvo rūpinasi: buvo kreiptasi prie dvasinės ir pasaulinės valdžios, kad paskirtų belaisvius kunigus dvasios vadovais įvairiose vietose arba kviestų kunigus iš Lietuvos. Tas jau pasisekė. Keli kunigai atvyko iš Lietuvos nuolat lankyti stovyklų ir aprūpinti belaisvių dvasios reikalais. Tačiau negalima sakyti, kad jau dabar viskas aprūpinta: pašauktųjų kunigų dar permaža, ir tie patys gerokai suvaržyti, trukdomi. Tikrai lietuvių belaisvių sukoncentravimas vienon ar keliosna stovyklosna pašalintų šitą ir dangėli kitų nepatogumų.

Sveikata. Daugybė belaisvių išmirė karo pradžioje. Kuomet dar stovyklos nebuvo kaip reikia sutvarkytos. Nors vokiečiai rūpinasi tvarka ir daboja belaisvių sveikatos, tačiau toks nenormalus provizorių barakų gyvenimas daro blogą įtaką sveikatai. „Rusų sekijos“ (Berne) vedėjas Baronas Wolf'as sakė, kad Rusijos valdinių, sergančių

žia, esą 14 tukstančių. Čia daug prasi-
dėda savųjų ilgesys, kuris yra nuolatinis
belaisvių draugas.

Bendradarbiai. Vos trise buvome ak-
tyviais Lituonijos draugijos nariais, kai
įsteigėme komitetą, būtent K. Džimidavi-
čius, Purickis ir Steponaitis. Mums vieniems
ir teko iš pradžių darbuotis. Smulkių ryšų
siuntinėti nemaža padėjo iš pradžių
lietuviai, kurie gyvena vadin. „Domus
studiorum“. Tačiau prieš porą mėnesių jie
giežtai atsisakė bendradarbiauti.

Susisiekti su reikalingais žmonėmis ir
institucijomis mums daug padėjo Gabrys,
L. Inform. Biuro pirmininkas.

Birželio 20 d. š. m. atėjo mums pagal-
bon ištvermingu darbu A. Muraška. Birže-
lio pabaigoje prisidėjo prie komiteto Šalkau-
skis, kuris savo uoliu darbu daug patar-
savo belaisviams. Siuntinėti padeda taip
Amerikos lietuviai, kun. Abramaitis ir
kun. Žiugžda. Be to, dar lieka mūsų
bendradarbiai, taip pasakysiu, „Office
international d'expédition de vivres vété-
ment aux prisonniers de guerre“ Friburge
ir „Section Russe“ Berne, kuri dvi siun-
čia belaisviams mūsų pašalpą.

Rugp. 25 1916 m. mes pasidalijome dar-
bą su Savickiu, kuris darbuojasi belaisviams
lietuviams prie Raudonojo Kryžiaus Ko-
penhagoje. Jis apsiėmė aprūpinti pusę Vo-
kios stovyklų, kur yra lietuvių, būtent tuos,
kurie yra arčiaus Danijos. Mums gi liko
kita pusė Vokios ir visi Austrijos belaisviai
lietuviai. Visų gi belaisvių lietuvių aprū-
pinimas knygomis lieka mūsų globoje.

Lėšų, darbininkų stoka, ilgal neleidžia
steigti biuro. Tik liepos 10 d. 1916 m.,
kai visų šalių lietuvių igaliojiniai pa-
ketino parūpinti belaisviams šelpti lėšas,
pasirūpome praplatinti savo komiteto veiki-
mą ir pasamdėme butą biurui ir sandė-
liui.

Pinigai.

Pajamos:

Did. Britanijos lietuviai	9.642 fr.	31 c.
Jungt. Valsčių lietuviai	5.336 „	10 „
Rusijos lietuviai	876 „	30 „
Danijos lietuviai	66 „	33 „
Red. „Gazette de Lausanne“ surinkta Grafui Tyške- vič. tarpininkaujant	861 „	60 „
Generalinis Komitetas Fri- burge	303 „	90 „
P. Profes. Steffens	20 „	— „
P. Kapitonas Kėkštas	20 „	— „
P. Richard (New-Jork)	8 „	— „
Ceplenske	10 „	— „
P-lė Rakuciaskaitė	15 „	— „
Mokykla Estavayer	10 „	— „
viso lavo	17.169 fr.	54 c.

Išlaidos: 2. Administracijos išlaidos:

1) Biuro įtaisyimas ir lai- kymas	546 fr.	90 c.
2) Darbininkų apmokėjimas	260 „	— „
3) Kelionės belaisvių reika- lais	1.357 „	5 „
4) Spaudiniai ir šaip smul- kios išlaidos	376 „	50 „
3. Paštas bei telegrafas	315 „	45 „

1. Šelpimas:

1) maistu	9.412 „	42 „
2) pinigais	308 „	65 „
3) drabužiais ir ava- ilyne	188 „	05 „
4) dvasios dalykai	111 „	75 „
viso labo	12.876 fr.	77 c.

Kasoje lieka lapkr. 7 š.m.	4.292 fr.	77 c.
viso	17.169 fr.	54 c.

1) Duonos išsiųsta	10.094 kg.	(20,188 sv.)
2) Kondens. pieno	2.307 dėžutės.	
3) Zupų „Maggi“	3.874 pakoliai.	
4) Bouillon'o „Mag.“	8.924 kubeliai.	
5) Čekoliados	143 plytelės.	
6) Arbatos	14 dėžučių.	
7) Surio	7 kg.	(14 sv.)
8) Kokosinio sviesto	2 kg.	(4 sv.)
9) Konfitūrų	10 kg.	(20 sv.)
10) Mėsos	147 kg.	(294 sv.)
11) Muilo	10 kg.	(20 sv.)

Tautinė reikšmė. Pagaliaus reikia pa-
žymėti, kad mūsų komitetas netik tuo
naudingas, kad stengiasi palengvinti ma-
terialinį ir moralinį belaisvių skurdą, siun-
damas jiems valgi, drabužius, knygas, bet
jis turi taip pat nemaža svarbos bendriems

mūsų tautos reikalams užsienyje. Nuolat ko-
responduojami del belaisvių sustovyklų ko-
komendanturomis ir kitomis institucijomis,
mes supažindinome svetimaučius su lietu-
viais. Jie pamatė, kad lietuvius nėra tik
šiaurės vakarų Rusijos gyventojų vardas,
bet kad lietuviai — tai individuali tauta,
turinti savą kalbą, literatūrą, savą kul-
tūrą ir kitų tautos elementų. Dirbant be-
laisvių daug teko kovoti su įsisakėjusia
vakarų Europ. klaida, kad Lietuva tai geo-
grafijos vardas, kur gyvena, vienų išma-
nymu, lenkų, kitų, rusų tautos šaka.

Taip pat žinome gerai, kad mūsų tautie-
čiai dar toli gražu ne visi susipratę.
Daugelis vadinasi lenkais, rusais, kiti tiksliai
katalikais. Tačiau matydami, kad lietu-
viai irgi rūpinasi savaisiais, jie pradėjo
drąsiau sakyti kas esą. Seniaus buvo pri-
skaitomi prie rusų arba lenkų; kuomet gi
pradėjome siuntinėti pašalpą, i vietinius ko-
mitetus (stovyklose) pradėjo imti lygiu
skaičiumi ir lietuvius (rusų, žydų, lenkų ir
lietuvių po 3 žmones). Lietuvių atstovavi-
mas prie vietinių komitetų suteikė progos
pagerinti lietuvių padėjimą. Pirmia lietuviai
tik bailiai žūrėjo, ar ne susimils kas ir ne-
duos kiek pašalpos. Dabar lietuviai pamatė,
kad jau jie nebe visų užmiršti, bet greta
su kitomis tautomis stoja ir drąsiai pasisako
kas esą.

Žinoma, jeigu neturėsime pakankamai
lėšų, nebegalėsime darbo toliau dirbti,
ir tada belaisviai vėl atsidurtų baisiame
padėjime, visos gi šelpimo gerosios pusės
niekais nueitų, dargi sukompromituotų lie-
tuvius.

Samata. Aštuonių mėnesių veikimo
apyskaitoje padarytoje birželio 31 ir pagar-
sintoje lietuvių laikraščiuose (ši apyskaita
buvo išversta į francų kalbą ir išsiunti-
nėta komitetams ir vyriausybės įstaigoms
bei pasiuntinyboms) nurodyta, jog žmoniš-
kesniam lietuvių belaisvių aprūpinimui rei-
kalinga kas mėnuo 15.000—18.000 frankų
(apie 11.300—13.600 rub. arba 6.000—
7.000 dolerių). Platesniame gi belaisvių pa-
dėjimo aprašyme, išsiųstame kiek vėliau
laikraščiams šelpimo samata padidinta.
Jau lig šiol mūsų darbą trukdė pinigų stoka.
Tiek rašėme, tiek rodėme, kad reikia gel-
bėti mūsų belaisvius, tačiau mūsų visuomenė
pasiliko kurčia, ir jei ne D. Britanijos lie-
tuviai, būtų buvę dar blogiau. Tikimės, jog
dabar Amerikos lietuviai atsilieps.

Nuošalinė korespondencija. Mūsų ko-
respondencija žymiai padidėjo dėlto, kad
šalip paprasto susirašinėjimo su belaisviais
arba del belaisvių, gauname daug laiškų
iš Rusijos ir Amerikos lietuvių, kuriems
prašo nusiųsti žinių Lietuvon arba iš tenai
išgauti. Nuo to laiko, kai mes pagarsino-
me žiupsnelį žinių iš Lietuvos laikraščiuose
ir kai Amerikos lietuviai pagrįžę apsakė
apie „Lituanijos“ veikimą, laiškų skaičius
ypač padidėjo. Laiškus Lietuvon siunčiame
per „Bureau International de la Paix“
Berne.

Pirmininkas Kun. A. Steponaitis.

Sekretorius J. A. Abromaitis.

Friburgas,
Lapkr. 12 1916 m.

P. S. Kadangi Amerikon siunčiami ra-
štai dažniausiai keliaudami, prašytume Ame-
rikos Redakcijų atsispauzdinti šią apyskaitą.
K. A. S.

Klaidos atitaisyimas.

„Lietuvių Balso“ № 70 rugsėjo 25 d.
1916 m. „Lituanijos“ komiteto apyskaitoje
III skilt. išspauzdinta.

„Iš viso (pajamų) 11.143 f. 48 c.“ turi
būti: „iš viso pajamų 11.143 f. 74 c.“

IV. skilt.: „Pinigai čia yra, galima sa-
kyti; viskas mums tiesiog sunku suprasti,
dėlko lietuvių visuomenė taip ilgai nei, at-
kreipė dėmesį į belaisvių šelpimą, nežinint
to, jog mes stengėmės per laikraščius...“

Turi būti: „Pinigai čia, galima sakyti,
yra visa kas; mums tiesiog sunku supra-
sti, dėlko lietuvių visuomenė taip ilgai ne-
atkreipė dėmesį į belaisvių šelpimą, nežin-
rint to, jog mes stengėmės per laikra-
ščius...“
K. A. Steponaitis.

Friburgas, 12—XI—16.

Del visos Rusijos miestų atstovų suvažiavimo.

Kam rūpi miestų atstovų suvažia-
vimas, galima pasakyti, jog yra vilties,
kad suvažiavimas bus pradžioje atei-
nančių metų. Taigi ir medžiaga galima
siųsti ir vėliau (žūr. „Lietuvių Balso“
№ 95).

J. B.

Žinios.

PETRAPILIS.

Šturmerio paskyrimas. Valstybės Ta-
rybos narys, buvęs ministerių pirmi-
ninkas Šturmeris paskirtas užsienų
reikalų ministerijon.

Mėsa šventėms. Nuo gruodžio 20 d.
iki Naujų Metų, žemės ūkio ministeri-
jos valdytojas senatorius Ritichas leido
pjauti mėsa visokius gyvulius ir par-
davinėti mėsa ir visokius jos produ-
ktus be jokių suvaržymų.

Tremtiniais šelpti tolimesniam lai-
kui vyriausybė paskyrė 45 milijonus
rublių.

**Nepatvirtino Liet. Č. Sasnauskio vardo
Draugijos.** Tam tikroji Petrapilio Drau-
gijų registruojamoji įstaiga gruodžio 13
d. posėdyje svarstė „Liet. Č. Sasnaus-
skio vardo Draugijos“ įstatus ir, rem-
damasi §§ 224 ir 238 Tvar. ir Atsarg.
įst. (1916 m. leid. XIV įst. tom.), drau-
gijos neįregistravo, nes draugijos įsta-
tai asą nesutinkanti su veikiamaisiais
įstatymais, kadangi draugijos nariais
leidžiama būti ir augstųjų mokyklų
studentams.

**„Petrapilio Lietuvių Draugija augstų-
jų mokyklų moksleiviams šelpti“** galų
gale vyriausybės jau patvirtinta. Prašy-
mas ir įstatai išgulejo vid. reik. mini-
sterijoje kuone ištisus metus. Draugi-
joje lygias teises turės visi Petrapilio
augstųjų mokyklų moksleiviai ir baigę
augštuosius mokslus. Kiti visi gali būti
tik vadinamaisiais nariais šelpėjais.

Studento krata. Gruodžio 11 d. na-
ktį policija krėtė stud. P. Raudonikį.
Kiek anksčiau karo cenzūros Komitetas
buvo šaukęs jį pasiaiškinti del vieno
laiško.

Grig. Rasputinas žuvo. Spaudos biu-
ras praneša, kad „gruodžio 19 d. ryt-
metį ties Petro tiltu (Mažojoje Nievko-
je. Red.) rasta atplautas prie kranto
Grig Rasputino kūnas. Tardymą daro
teismo vyresnybės“. Jo dvi dukteris ti-
ktai gruodžio 18 d. sužinojo, kad jų
tėvas žuvęs, kada buvo rastas Petro
saloje jo kaliošis. Kūną saugoja apsau-
gos skyriaus agentai.

Pasiaptingas nužudymas. Gruodžio
17 d. pasklido po Petrapilį žinia apie
paslaptinę nužudymą. „Več. Vrem.“
gruod 19 d. rašo: „Gruod. 16 d. apie
7 val. vakaro. I vienus Gorochovos
gatvės namus („Russk. Vied.“ rašo, kad
№ 64) atvažiavo automobiliu kažkoks
ponas ir įdėvė uždarytą laišką. Buto
šeimininkas, gavęs laišką, ėmė skubinti-
ties ir pasakė namiškins, kad jis va-
žiuoja į vakarą. Po kelių minutų buto
šeimininkas išėjo į gatvę. Namų kie-
mininkai matė, kad automobilis nuva-
žiavo į Moikos pusę. Automobilis at-
važiavo prie vieno namų Moikos kran-
to, kur buvo susirinkę daug svečių.
Apie 4 val. nakties dalis svečių išsi-
skirstė. Paliko tik keli žmonės. 6 val.
ryto viename namų kambaryje pasigir-
do šūvis. Nusigandę svečiai buvo be-
einą tenai, bet ties pačiomis durimis
juos sulaukė vienas iš buvusių kamba-
ryje ir pasakė, kad nėra ko baidyties,
nes jis užmušęs patrakusį šunį. Kiek
buvęs pro uždurėlį keli žmonės išnešė
kažkoki didelį nešulį rankose. Nešulį
padėjo į automobilį ir kažkur nuvežė.
Apie patį atsitikimą pasakoja: Beužiantpuola ru munus. Rumunai puolimus at-

vienas jaunas žmogus iššovė į vieną
svetį. Šis sukrito. Vienok pakilęs šoko
prie durų. Jam iš užpakalio buvo pa-
leisti keli šūviai, kurie, matyti, buvo
mirtingi. Kūnas buvo įdėtas į automo-
bilį ir nuvežtas į Nevos pusę. („Vieč.
Vrem.“ № 1697).

Prolongatos iig birželio 1 d. Vyriaus-
siasis prolongatų komitetas pranešė
miestų ir apskričių komitetams, kad vi-
sos prolongatos, duotos karo privalo-
miams žmonėms lig 1917 metų sausio
1 dienos, mechanikos būdu nutęsiamos
lig birželio 1 d. 1917 m. Naujų sąrašų
pristatyti nereikia. Taip pat nereikia
naujo kariuomenės viršininko liudijimo
apie duotą prolongatą visiems tiems,
kurie turėjo tokius liudijimus lig šių
Naujų Metų. Kariuomenės viršininko
žymės dokumentuose, kad prolongata
buvo lig šių Naujų Metų, visai užten-
ka paliudyti prolongatai lig 1917 m.
birželio 1 d.

**Rusų Caro įsakas kariuomenei ir lai-
vynui.** Rusų Caras išleido kariuomenei
ir laivynui įsaką, kuriame nurodyta,
jog taikos taryboms dar neatėjo metas,
nes dar nepaimta Cargradas (Konstan-
tinopolis) ir Dardanelų sąsiauris ir dar
ne visai yra garantuota liuosiosios Len-
kijos gyvavimas.

SVETUR.

Lenkų reikalavimai. Lenkų laikraščiai
„Goniec Polski“, „Dziennik Polski“,
„Kraj“, „Czas“, „Nova Gazeta“ atspau-
zdino straipsnius, kuriais reikalauja iš
V. Dumos „kolo“ narių nekaltėti nieko
lenkų tautos vardu, nes esą jie nebe-
turį teisės dabar atstovauti Lenkijai,
kuri jau esanti nepriklausoma valstybė.

Del taikos sąlygų. Vašingtono „New-
York World“ laikraščio korespondentas
rašo, kad Vilsonui esą žinoma svar-
biausieji vokiečių taikos sąlygų dėsni.
Vokietija sutinkanti atgaivinti Belgiją
geografijos ir ekonomijos žvilgsniu ir
atlyginti visus nuostolius, padarytus
privatiniams žmonėms Belgijoje. Be to,
Vokietija, esą, sutinkanti atsitraukti iš
tų Prancūzijos ir Rusijos dalių, kurios
dabar yra vokiečių kariuomenės užim-
tos, taip pat atsakyti nuo pretend-
avimo atstatyti nepriklausomą Lenkiją,
bet reikalauja sutverti **Savistovių Lietuvių
valstybę**. Toliaus, vokiečių sąjunginin-
kams, esą, turėtų būti pripažintas bu-
vęs prieš karą „status quo“, o Vokie-
tijai turi būti sugrąžintos josios kolo-
nijos.

Skandinavų valstybių pasiūlymai. Šve-
dija, Norvegija ir Danija įteikė kariau-
jančioms valstybėms raštą del taikos.

KARAS.

Rusų šone. I šiaurės vakarus nuo
Zborovo rusų žvalgai puolė priešininko
sargybą Prisovcos apylinkėje, daugumą
jų išmušė, kitus paėmė nelaisvėn. I va-
karus nuo Koniuskų rusų žvalgai apė-
jo priešininko sargybą iš užpakalio ir
visus juos paėmė nelaisvėn.

Ties Moldavų siena priešininkas at-
kakliai puldinėjo rusus Sultos upės ly-
gumoje. Rusai šautuvų, armotų šau-
dymu ir anėpuoliais priešininko puo-
limus atmušė. Apylinkėje i šiaurę nuo
Doftianų kaimo ir i rytus nuo Oituzo
upės lygumos labai karšti mušiai. Prie-
šininkas, gavęs daug paspirties, pri-
vertė rusus pasitraukti iš savo apkasų.
Priešininkas užėmė visą eilį augstū-
mų. Rusai, pasitraukę užpakalin, vėl
susistiprino. Gruodžio 14 d. šitoje
apylinkėje buvo karštų aeroplanų su-
sikirtimų. Rusų lakūnas Petražickis su
praporščiku Bartašium susikirtė su
dviem priešininko lakūnais. Priešininko
aeroplanai nukrito Slonikų upės lygu-
gumoje. Lakūnas rusai paėmė nelai-
svėn.

Rumunuose. Ties Kasinos upe, prie
Maldavų sienos priešininkas atkakliai
Apie patį atsitikimą pasakoja: Beužiantpuola ru munus. Rumunai puolimus at-

muša. Į šiaurės vakarus nuo Sevežo ir Sušicos upių rumunai anėpuoliu išmušė priešininką iš visos eilės apkasų ir paėmė daug intinių ir visą kulkosvadininkų rotą. Ties Koso kaimu priešininkas iš pat ryto pradėjo pulti rumunus. Augštos ilgai ėjo iš rankų į rankas, galop jos vis delto teko priešininkui. Ties Borodesčio kaimu priešininkas tebepuola. Rusų ir rumunų kariuomenė išmušė vokiečius iš Borodisčio kaimo. Priešininkas, padaręs keletą anėpuolių į šiaurės vakarus nuo Buzejo—Fokšanų geležinkelio, privertė rumunus pasitraukti. Ties šituo geležinkeliu tikrai į pietų rytus rumunai priešininko puolimą atmušė. Ties Slobodzeja priešininkui buvo jau pasisekę paimti rumunų apkasų, bet rumunai anėpuoliu vėl atsiėmė. Prie Buzejo—Brailovo geležkelio rumunai atmušė priešininko puolimą ir padarė jiems daug nuostolių.

Dobrudžoje priešininkas tris kartus puolė rumunus. Du puolimu rumunai atmušė, trečiuoju gi priešininkui pasisekė paimti augštumą.

Prancūzuose. Vietomis buvo minų sproginų ir karštų armotų šaudymų. Apskritai gi prancūzuose nieko ypatinga.

Balkanuose. Ties Monastyrum smarkus armotų šaudymas. Anglų kariuomenė padarė keletą puolimų.

Italų šone. Visu italų šonu armotų šaudymas. Italų armotos šaudo austrų linijas. Austrai kiek kartų mėgino pulti italus, bet italai kas kartas austrus atmušė.

Viduržemio jūrose priešininkas nusiskandino prancūzų šarvuotį „Gaulois“ a. Prigėrė 4 žmonės, kitus išgelbėjo.

Atsišaukimas.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Maskvos Mokytojų Sekcija prie Lietuvių Komiteto karo aukoms šelpiti ir šiais metais taiso vaikų Kalėdų šventes. Komitetas, kurs globoja vaikus, šiam dalykui lešų neturi. Todel Sekcija yra priversta rasti šioms šventėms įtaisyti pinigų. Šiuo kreipiamės į mūsų visuomenę, prašydami ar pinigais ar kokiais nors daiktais padėti mums suteikti vaikams vieną antrą valandą, kada jie galėtų užmiršti tą kasdieninio vargo ir skurdo našta.

Mokytojų Sekcijos vardu sekretorius *M. Bendoriūtė-Išmantienė.*

P. S. Pinigus ar daiktus prašome siųsti šiuo adresu: Moskva, Lietuvių Komitetas, Tverskaja, M. Palaševskij № 7.

Pranešimai.

I.

Maskvos Lietuvių Komitetas karo aukoms šelpiti yra savistovi draugija, kurios veikimas tam tikrų įstatų tvarkomas. Dabar girdėti įvairių nepatenkinimų valdybos, ypač prezidiumo darbais. Prezidiumas gauna anonimių laiškų, kuriuose net grasinama kaž kokių slapto tremtinių teismu. Slaptas teismas nieko gera nepadarys ir blogo Komiteto darbų atlikimo nepataisys. Reikia, kad tasai teismas būtų viešas. Tokiu teismu pirmiausiai privalo būti visuotinas draugijos susirinkimas. Šitasai nuo gegužės mėnesio nebuvo kviečiamas delto, kad valdyba neįstengė prirengti apyskaitos už kokį nors laiko tarpą. Dabar toji apyskaita bus greit prirengta ir 1917 m. pradžioje visuotinis susirinkimas bus sukvieistas. Vienok gaila, kad Maskvos Komitetas labai maža narių teturi, — tik kelias dešimtis. Geistina, kad daugiau žmonių įeity draugijon nariais; tuokart ir Komiteto lėšos šiek tiek padaugėtų, ir tie, kas randa reikalingu teisti asmenis, Komiteto nuolatinį darbą dirbančius, galėtų savo teismą įvykinti: 1) išde-

styti visuotiniame susirinkime visus blogus darbus, 2) išrinkti kitą valdybą, tai gi ir prezidiumą, ir 3) gal buti nepatvirtinti apyskaitos, kaip tai atsitiko Petrapilyje.

Komiteto įstatų § 11 taip skamba: „Tikrieji Komiteto nariai priimami jo valdybos, trims Komiteto nariams pasiūlius. Tikrasis Komiteto narys moka nario įnašą po vieną rublį kas mėnuo.“

Taigi tie, kam rūpi Komiteto darbų ir tremtinių likimo pagerinimas, privalo įeiti draugijon jos tikraisiais nariais.

P. Leonas.

Kitų laikraščių prašau atsispausdinti, jei ras reikalingu.

P. L.

II.

Lietuviams refomatams pamaldos su komunija:

- 1) Prečistoje 24 d. gruodžio.
- 2) Ribinske 25 gruodžio liuteronų bažnyčioje 11 vld.
- 3) Jaroslavlėje 26 gruodžio liuteronų bažnyčioje 11 val.
- 4) Kostromoje 27 gruodžio liuteronų bažnyčioje.
- 5) Maskvoje 1 sausio reformatų bažnyčioje 12 val (Mali Trechsviatitelski 5).
- 6) Tverėje 9 sausio liuteronų bažnyčioje.

Kun. A. Šernas, laikydamas pamaldas, lankys tremtinius, apgyvendytus Rusijoje į pietus nuo Kazanės ir Maskvos.

Reformatai, kurie iš Voronežo lengviau esate pasiekiami, dvasios reikaluose kreipkitės prie *kun. Sepečio* (Воронеж, Большая Девиченская 39).

Kun. P. Jokūbas.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

JOKUBAS BALTUŠIS ir JONAS MAŽUOLIS, Kauno gub., Zarasų ap., Papilio miesto ieškome tėvų, giminių ir pažįstamų: Emil. Aukštikalnytės ir Albinos Strizytės. Adresas: Петроградъ, Пет. ст. Гулярная ул. № 29, кв. 10.

2362—1

JURGIS OSONIS iš Kauno gub., Ukmergės aps., Taujėnų vals., Šalkavos sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Prašau atsilipti: Северо-Западный фронтъ, 2-я Арм., 5-ый Земгальский Латышский полкъ, прапорщику Юрию Усоницу.

2361—1

304 Novgorod-Sieversko pulko kareiviai prašo savųjų atsilipti:

8-tos ratos Kauno gub., Panevėžio aps.: Ign. Rauckis Geležinių sod., Linkuvos vals., Petras Zapustas Bukšalaukės sod. ir Pran. Navokas Lavoniškių sod., Giršučių vals., Kaz. Balčiūnas Kirduonių sod., Gulbinių vals., St. Tvarionis Baibokėlių sod., Naujam. vals., Pranas Kriščiūnas ir Juozas Antanaitis Taukuočių sod., Smilgių par., Jonas Lukošis Bernatino sod.

4-tos ratos Jonas Jurkonis Grumėlių sod., Pabiržės vals., Pov. Daubaras Glaudelių sod., Cipėnų vals., Jul. Ladiga Kutelių sod., Biržų vals., Jonas Lopata Kondrėnų sod., Naujam. vals., Juoz. Baliauckas ir Jon. Juzinėnas Stainių sod., Ramygalos par.

13-tos ratos Juoz. Barvičius Budžinonių sod., Pušaloto par.

1-mos ratos Kazimieras Gažilionis Berčiūnų s., Naujam val. ir Juoz. Janišūnas Juknaičių dvaro Pakruojaus vals., Andrius Ginaitis Saločių dvaro Budberžio valc. ir Jonas Vinciušas Jagodinos sou., Culbinių vals.

8-tos ratos Bron. Varžalevičius iš Darbėnų m. Telšių aps.

2-ros ratos Jonas Vincento sūn. Kazlauskas Siesikų vals., Ukmergės aps.

KULKOSVYDŽIŲ kaman. Jurgis Petrutis iš Šiaulių aps., Radviliškio dvaro, Seduvos par.

MOKOMOSIOS kaman. Silvesiras Nedzinskas Suv. gub., Liškavos par., Radžišč kaimo.

303 SIENOS (СЕННЕНС) PULKO kareiviai praneša giminiams savo adresu: 11-toje ratoje broliai Jonas ir Juozas Laskevičiai iš Suvalkų gub., Vilkaviškio aps., Alvito vals., Kisiniškių kaimo, Jonas Savickas Kauno gub., Panevėžio aps., Vabalninkų par., Grubiškių vien. ir Juozas Juodžionis Krinčino par., iš Motelinų sod.

Adresuoti reikia: 1-я Дѣйствиющая Армія (paminėti pulko №, pulko pavadinimą ir kelintoje ratoje).

2351—2

Ieškau: JUOZA ŠUKIO iš Pilviškių, Suv. gub., AGNIEŠKOS VIŠNIAUSKIUTĖS, MARIJONOS NARAUŠKIENĖS, SIMO KASPAROS ir Elžbietos Karpavičienės iš Kirsnokiškių, Pilviškių vals. Adresas: Mr. MORTA ŠUKIEK 4321 Tammond St. Sheridan, PITTSBURGH PA.

2310—1

Jau išspausdintas ir parduodamas

!!! Gyvenimui patogiausias !!!

„LIETUVIŲ BALSO“

Sieninis mėnesinis nuplėšiamas 1917 m. kalendorius.

Kaina 50 kap.

Platintojams nuleidžiama daug pigiau!

Kalendorius išleistas gražiai ir rūpestingai. Paties kalendoriaus 12-ka lapelių (kiekvienam mėnesiui po lapelį). Kalendoriaus skaitmens labai aiškūs ir rodo seną ir naują kalendorių. Kad būtų aiškiau, sekmadieniai ir kitos švenčių dienos atspausdinta raudonu dažu.

Kiekviename mėnesyje parodytos vyriausybės ir mokslo įstaigų švenčiamos dienos, parodyti saulės ir mėnesio temimai, dienos ilgis, mėnesio atmainos, pagaliau paminėtos svarbiausios mūsų šio karo metu atsitikimų dienos.

Kalendoriui lentelę (16×8½ col. did.) nupiešė dailininkas J. Zikaras. Piešinys primena Dabartinius mūsų tėvynės vargus. Būtent: šis karas — tarsi koks tvanas, kuriame paskendo visa Lietuva. Iš bangų kyšo dar Lietuvos sostinės Vilniaus žymiosios vietos: Vilniaus Katedros varpinės ir Gedimino pilies viršūnės. Gi tarp išėlusių bangų blaškoma valtelė, Lietuvos vyčiu pažymėta. Lentelės kraštai pagražinti tautiniais ornamentais. Lentelės spalvotos.

Siulome: Komitetams, bendrabučiams, prieglaudoms, kontoroms, mokykloms, dirbtuvėms ir kitoms lietuvių įstaigoms bei sėlmynoms apsirūpinti sieniniu mėnesiniu nuplėšiamu „Lietuvių Balso“ kalendoriumi.

Kas užsisako „Liet. Balso“ pusei metų arba metams, tam kalendorių siunčiame veltui.

Kurie užsisakė ar užsisako „Lietuvių Balso“ pusei metų arba metams per mūsų įgaliotinius, prašome kartu pasiimti iš jų ir dovaną — KALENDORIŲ.

SU UŽSAKYMAIS KREIPTIES Į „LIET. BALSO“ ADMINISTRACIJĄ — ПЕТРОГРАДЪ, СУПЕРНЫЙ ПЕР. № 9, КВ. 9.

Visur vietose prašome kreipties į „Lietuvių Balso“ įgaliotinius.

Jau išėjo iš spaudos

LIETUVIŲ KALENDORIUS 1917 metams.

Kaina 50 kap.

Kaina 50 kap.

Prašome pasiskubinti užsisakyti!

Kas nusipirks, tikrai nesigailės, nes ras daug įdomių ir naudingų pasiskaitymų ir kitų žinių. Būtent: straipsnių, pritaikytų dabartiniam lietuvių gyvenimui, eilių, apysakų, gražių minčių. Ypač ras žinių, kurios dabartiniu laiku labai įdomios, būtent: kaip gyvenama užimtojoje Lietuvoje, kaip susižinoti su užimtaja Lietuva, kaip surasti savo gimines ir pažįstamus Amerikoje gyvenančius, kur gauti žinių apie kariuomenėje tarnaujančius; kaip pinigų pasiskolinti, o taip pat žinių iš karo lauko, būtent: kaip gyvenama apkausoje ir daug kitų.

Kalendorius gražiai išleistas, didelio formato: 128 pusl. Yra paveikslų.

Su užsakymais kreipties pas JONĄ RINKEVIČIŲ: ПЕТРОГРАДЪ Симеоновская ул. 7, кв. 6; arba pas Stasį Jackevičių: Москва, Сретенка, Селиверстовъ пер. 4. Taip pat galima gauti „Lietuvių Kal.“ Švietimo ir Kultūros Sekcijoje prie Centralinio Liet. Kom.: Baskov per. 29—18, „Lietuvių Balso“ Administracijoje: Sapernyj per. 9—9, ir pas visus „Lietuvių Balso“ įgaliotinius ir platintojus.

Platintojams nuleidžiama geras nuolaida.

NESIVELINKITE SU UŽSAKYMAIS!

Valerija Olenderaitė (lietuvaite) ieškau vietos lietuvių įstaigose arba pas privatin. namuose.

Adresas: ПЕТРОГРАДЪ, За Невской Заставой, Московская ул. д. № 1, Литовский Приютъ.

2382—2

AGNIEŠKA MIKAILIENĖ ieškau savo dukters Agnieszkos ir Aleksandro Beros su šeimyna. Visi iš Veiverių, Suv. gub. Jei kas žino apie juos, prašau pranešti, Сруги-Бѣлая, Петрогр. губ., Лѣсная ул. д. Ивановская № 6.

2318—1

PETRAS DREVINSKAS iš Daumenių sod., Gulbinių vals., Panevėžio par., Kauno gub., ieškau Apollinaro Drevinsko, Onos ir Agotos Gladičių. Kas apie juos žino, prašau pranešti: Дѣств. Армія, 703 Сводный Госпиталь. Петру Древинскому.

2313—1

Disnoje, Vilniaus gub., tuojaus reikalingas vargonininkas.

Kreipties į kun. Taškūną.

2367—4

Kareivis JUOZAS URBONAS Raseinių aps., ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, За Нев. Заст., Ушаковская ул. д. № 7, Иосифу Урбону.

ANTANAS ir ANASTAZIJA BALUOČIAI Viešnių par., Čekų k.

ROZALIJA JANOŠAITĖ Viešnių par., Meigų kaimo.

URŠULĖ DODAITĖ Laižuvos par., Purplų k. Visi Šiaulių aps., Kauno gub.

ANTANINA ČESNAUSKAITĖ iš Plėnakių k., Tirkšlių par., Telšių aps., Kauno gub.

MONIKA GALGINYTĖ Kauno gub., Krakių val. Jokūbaičių k. Visi prašome giminių ir pažįstamų atsilipti: Петроградъ, Везенбергская ул. д. № 36, кв. 23.

2359—1